

บทที่ 4

บริบทของสถานศึกษา

ในการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ได้ศึกษาบริบทของสถานศึกษาที่เป็นกรณีศึกษาวิจัย ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของสถานศึกษาและสิ่งที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา ทั้งที่เป็นสิ่งที่เกื้อหนุนและอุปสรรคต่อการดำเนินงานด้านสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาโดยรวม ดังนี้

กรณีโรงเรียนวัดท่าใหม่

โรงเรียนวัดท่าใหม่ เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ตั้งอยู่ที่หมู่ 6 ตำบลปากกราน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13000 หมายเลขโทรศัพท์ 0-3532-2617 วิสัยทัศน์ของโรงเรียนวัดท่าใหม่ คือ จัดการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะด้านภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เป็นผู้ก้าวหน้าทันเทคโนโลยี เห็นคุณค่าและอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมไทย เรียนรู้ด้วยความสุข มีการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ชุมชนช่วยกันส่งเสริมร่วมพัฒนาแก้ปัญหา นำพาสถานศึกษาเป็นฐานความรู้ที่ยั่งยืน โรงเรียนวัดท่าใหม่จัดการศึกษา 2 ระดับ คือ ระดับอนุบาล 2 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา 6 ห้องเรียน แบ่งเป็นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 ชั้นละ 1 ห้องเรียน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นละ 1 ห้องเรียน มีผู้เรียนรวม 80 คน บุคลากรในโรงเรียนวัดท่าใหม่ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ผู้สอน 5 คน มีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นเพศหญิง ผู้สอนเป็นเพศชาย 3 คน เป็นเพศหญิง 2 คน และมีนักร้อง ภารโรงเป็นเพศชาย 1 คน ที่สถานศึกษาได้จ้างโดยใช้เงินบริจาค บุคลากรของสถานศึกษาทุกคน มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ยกเว้นนักร้องภารโรง บุคลากรในสถานศึกษามีอายุราชการเฉลี่ยประมาณ 29.20 ปี

1. สภาพทรัพยากรและชุมชน

โรงเรียนวัดท่าใหม่ มีเนื้อที่ประมาณ 5 ไร่เศษ มีอาคารเรียน 2 หลัง เป็นอาคารไม้แบบ ป.1 ข ชั้นเดียว ใต้ถุนสูง มีห้องเรียน 8 ห้อง ใช้เป็นห้องระดับชั้นอนุบาล 2 ห้อง ระดับชั้นประถมศึกษา 6 ห้อง มีห้องพิเศษที่ใช้เป็นห้องปฏิบัติการทางภาษา 1 ห้อง ห้องคอมพิวเตอร์ 1 ห้อง ห้องวิทยาศาสตร์ 1 ห้อง ห้องสมุดขนาดเล็ก 1 ห้อง สนามกีฬาทั่วไป 1 สนาม สนามวอลเลย์บอล 1 สนาม ลานกีฬาอเนกประสงค์ 1 ลาน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง ห้องส้วมแบบ 401 1 หลัง รวม 5 ที่นั่ง ที่ปัสสาวะชายแบบรวม 1 ที่ สถานศึกษาดังอยู่ในชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท มีประชากร ประมาณ

2,500 คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ นับถือศาสนาอิสลามประมาณร้อยละ 25 ประชากรในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาเป็นหลัก มีอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพรอง รายได้ของประชากรต่อหัวประมาณ 24,000 บาทต่อปี ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนอยู่ในระดับดี ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษาอยู่เสมอ โดยการนำของคณะกรรมการสถานศึกษา ตลอดจนวัดทำใหม่ซึ่งเป็นวัดที่อยู่ในบริเวณเดียวกับสถานศึกษาก็ยังได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนครุภัณฑ์ และงบประมาณในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

2. สิ่งที่จะช่วยเกื้อหนุนการดำเนินงานในสถานศึกษา

จากการสำรวจข้อมูลในรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2547 และการสัมภาษณ์บุคลากรในสถานศึกษาพบข้อมูลที่เป็นสิ่งที่จะช่วยเกื้อหนุนดังนี้

2.1 ผู้เรียนทุกคนปลอดจากยาเสพติด มีสุขภาพแข็งแรง ร่าเริง แจ่มใส มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานประมาณร้อยละ 94.49 ผู้เรียนมีสมรรถภาพทางกายอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ขึ้นไปร้อยละ 92.06

2.2 ผู้เรียนส่วนใหญ่มีทักษะทางด้านกีฬาและเป็นผู้ชมที่ดี สำหรับทักษะด้านศิลปะมีผู้เรียนที่สามารถแสดงออกได้ดีถึงร้อยละ 20

2.3 ผู้เรียนร้อยละประมาณ 75.50 เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ จริยธรรมและมีคุณลักษณะเด่นในด้านความซื่อสัตย์

2.4 โรงเรียนวัดทำใหม่มีผู้สอนที่มีคุณวุฒิและมีความสามารถตรงกับวิชาที่จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนร้อยละ 80

2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารงานภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เช่น ให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา

2.6 ผู้บริหารสถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารจัดการและสามารถประสานงานกับชุมชนได้เป็นอย่างดี

3. จุดที่ควรได้รับการพัฒนาของโรงเรียนวัดทำใหม่

จากการสำรวจข้อมูลในรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2547 และการสัมภาษณ์บุคลากรในสถานศึกษา พบข้อมูลที่เป็นจุดที่ควรพัฒนาดังนี้

3.1 ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ที่มีพฤติกรรมกรบิโภคอาหารที่ไม่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ เช่น ชอบรับประทานขนมขบเคี้ยว ขนมถุงให้มีความรู้และมีพฤติกรรมกรบิโภคอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ

3.2 ควรส่งเสริมผู้เรียนที่มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ตามเกณฑ์ที่ต้องการของสถานศึกษาที่อยู่ในระดับน้อย และพัฒนาผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เช่น สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาต่างประเทศ ให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น

3.3 ควรส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสนใจด้านการอ่าน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้เพิ่มขึ้น เช่น การศึกษาค้นคว้าในห้องสมุดของสถานศึกษา

3.4 ควรซ่อมแซมปรับปรุงสภาพอาคารเรียน ห้องเรียนและสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ให้เกิดความสวยงาม ร่มรื่น

3.5 สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อน และให้คำแนะนำ ให้ขวัญกำลังใจผู้เรียนในการพัฒนาตนเองตามสภาพความพร้อมของผู้เรียน

3.6 ผู้สอนควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในการจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์ให้ตอบสนองต่อความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

จากการสำรวจข้อมูลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 พบว่า คะแนนเฉลี่ยในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำและร้อยละของผู้เรียนส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในระดับพอใช้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. 2549 : ออนไลน์) ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 โรงเรียนวัดท่าใหม่ ปีการศึกษา 2547

สาระการเรียนรู้ (วิชา)	ระดับชั้น	จำนวนผู้เรียน (คน)	คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ	ร้อยละที่ปรับปรุง/พอใช้/ดี		
				ปรับปรุง	พอใช้	ดี
ภาษาไทย	ป.3	16	53.96	6.25	75.00	18.75
คณิตศาสตร์	ป.3	16	52.92	0.00	68.75	31.25
วิทยาศาสตร์	ป.3	16	56.04	0.00	68.75	31.25
ภาษาไทย	ป.6	9	41.67	44.44	55.56	0.00
คณิตศาสตร์	ป.6	9	57.78	22.22	11.11	66.67
วิทยาศาสตร์	ป.6	9	40.00	0.00	88.89	0.00
ภาษาอังกฤษ	ป.6	9	33.06	44.44	55.56	0.00

5. แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษา

โรงเรียนวัดท่าใหม่ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่เน้นตามมาตรฐานการศึกษา 3 ด้านคือ ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอนและผู้บริหาร ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ จริยธรรม มีความรู้ทักษะทางวิชาการ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีทักษะในการทำงานและส่งเสริมสุขภาพจิต สุขภาพกาย มีสุนทรียภาพทางดนตรี กีฬาและศิลปะ มาตรฐานเกี่ยวกับผู้สอน มุ่งให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปฏิบัติงานตามความถนัดและพัฒนาตนเองได้ทันกับเหตุการณ์ มาตรฐานเกี่ยวกับผู้บริหาร มุ่งให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีความสามารถในการบริหารจัดการที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

6. หลักในการปฏิบัติด้านส่งเสริมการเรียนรู้

6.1 โรงเรียนวัดท่าใหม่ได้จัดกิจกรรมหน้าเสาธงเพื่ออบรมให้ความรู้ในด้านความรู้ การแต่งกาย การพูดจา การช่วยเหลือ รู้จักเอื้อเฟื้อแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน ฝึกการแสดงความรู้ความสามารถ เพื่อให้เห็นคุณค่าของตนเอง ตลอดจนกิจกรรมที่สนับสนุนให้ผู้เรียนทำความดี

6.2 โรงเรียนวัดท่าใหม่ได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เล่นและออกกำลังกายกลางแจ้ง มีกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 มีกิจกรรมแข่งขันกีฬาเพื่อประสานความสามัคคีร่วมกันระหว่างผู้เรียนในสถานศึกษาและครูผู้สอน

6.3 โรงเรียนวัดท่าใหม่ได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมต่อการเรียนรู้โดยให้ร่วมจัดป้ายนิเทศ จัดมุมเกม มีกิจกรรมสอนศิลปะ เช่น การวาดภาพ การใช้สี การพับกระดาษ การเล่นเกมการศึกษา การพาผู้เรียนไปศึกษานอกสถานที่ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากสื่อที่หลากหลาย

6.4 โรงเรียนวัดท่าใหม่ได้จัดแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาในรูปแบบของการจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ มีการจัดให้มีหนังสือนิทาน หนังสือที่มีภาพสวยงามและเหมาะกับวัยเรียน เพื่อส่งเสริมการรักการอ่าน

6.5 โรงเรียนวัดท่าใหม่ได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน โดยการให้รับผิดชอบการทำงานเป็นกลุ่ม ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ ผู้ตาม ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยเน้นในกิจกรรมที่สร้างสรรค์และกิจกรรมเสริมประสบการณ์

จากหลักในการปฏิบัติด้านส่งเสริมการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดท่าใหม่ ซึ่งดำเนินการตามบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กล้วน โดยภาพรวมสถานศึกษาได้ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ โดยเน้นกิจกรรมที่เป็นส่วนเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้นั้นก็เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง ได้เรียนรู้จากสื่อที่หลากหลายร่วมกัน ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ที่คงทนและมีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้น

กรณีโรงเรียนวัดศรีภวังค์

โรงเรียนวัดศรีภวังค์ เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ตั้งอยู่ที่หมู่ 1 ตำบลทับน้ำ อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13220 หมายเลขโทรศัพท์ของผู้บริหาร 0-1374-0230 วัตถุประสงค์ของโรงเรียนวัดศรีภวังค์ คือ ผู้เรียนโรงเรียนวัดศรีภวังค์ มีคุณธรรม นำอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณเป็น เน้นเทคโนโลยี มีภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พัฒนาครูเป็นครูมืออาชีพ นำชุมชนมีส่วนร่วมและมีสุขภาพแข็งแรง โรงเรียนวัดศรีภวังค์จัดการศึกษา 2 ระดับ คือระดับอนุบาล 2 ห้องเรียนและระดับประถมศึกษา 6 ห้องเรียน แบ่งเป็นชั้นอนุบาล 1 และชั้นอนุบาล 2 ชั้นละ 1 ห้องเรียน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นละ 1 ห้องเรียน มีผู้เรียนรวม 88 คน บุคลากรในโรงเรียนวัดศรีภวังค์ประกอบด้วยผู้บริหาร 1 คน ผู้สอน 6 คน มีผู้บริหารเป็นเพศหญิง ผู้สอนเป็นเพศชาย 4 คน เป็นเพศหญิง 2 คน และมีนักการภารโรงชาย 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้สอนทุกคนมีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี นักการภารโรงมีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 บุคลากรในสถานศึกษามีอายุราชการเฉลี่ยประมาณ 18.75 ปี

1. สภาพทรัพยากรและชุมชน

โรงเรียนวัดศรีภวังค์ มีเนื้อที่ 5 ไร่เศษ มีอาคารเรียน 2 หลัง เป็นแบบกรมสามัญ 017 (ดัดแปลง) 1 หลัง และแบบ สปช. 104/26 1 หลัง เป็นอาคารไม้ มีห้องเรียนรวม 8 ห้อง ใช้เป็นห้องระดับชั้นอนุบาล 2 ห้อง ระดับประถมศึกษา 6 ห้อง มีห้องพิเศษใช้เป็นห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ 1 ห้อง ห้องคอมพิวเตอร์และห้องปฏิบัติการทางภาษา 1 ห้อง ห้องสมุด 1 ห้อง ห้องพยาบาลขนาดเล็ก 1 ห้อง ห้องพักรูและห้องผู้บริหารสถานศึกษา 1 ห้อง ห้องส้วมแบบ สปช. 603/29 จำนวน 4 ที่นั่ง 1 หลัง สนามกีฬา 1 สนาม และเครื่องถ่ายเอกสาร 1 เครื่อง สถานศึกษาตั้งอยู่ในชุมชนชนบทมีประชากรในเขตพื้นที่บริการประมาณ 600 คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธและประกอบอาชีพทำนา เลี้ยงสัตว์ ค้าขายและรับจ้างทั่วไป มีรายได้ต่อหัวประมาณ 72,000 บาทต่อปี ลักษณะของชุมชนอยู่ในเขตเทศบาลพื้นที่โดยรอบเป็นที่ราบลุ่ม ฤดูน้ำหลากน้ำจะท่วมขังทุกปี ในชุมชนมีวัดศรีภวังค์ องค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ และสถานีอนามัยเป็นแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของสถานศึกษา ชุมชนรอบนอกของสถานศึกษามีบ้านเรือนจำนวนน้อยมาก ประชากรส่วนใหญ่ยังมีความเชื่อเรื่องการทรงเจ้าเข้าผี มีประชากรบางส่วนไม่รับฟังความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่เท่าที่ควร

2. สิ่งที่จะช่วยเกื้อหนุนการดำเนินงานในสถานศึกษา

จากการสำรวจข้อมูลในรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2547 และการสัมภาษณ์บุคลากรในสถานศึกษา พบข้อมูลที่เป็นสิ่งที่จะช่วยเกื้อหนุน ดังนี้

2.1 โครงสร้างของระบบบริหารจัดการในสถานศึกษา มีความชัดเจนครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา

2.2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นความสำคัญของผู้เรียนเป็นหลัก

2.3 บุคลากรในสถานศึกษามีความสามัคคีต่อกัน สามารถประสานงานและร่วมมือกับชุมชนได้เป็นอย่างดี

2.4 มีการกำหนดนโยบายในการพัฒนาการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพของสถานศึกษาในภาพรวม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียน ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์และด้านกำกับตรวจสอบติดตามผล

2.5 ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างจริงจัง และมีความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก

2.6 โรงเรียนวัดศรีวงค์เป็นสถานศึกษาที่รักษาระเบียบประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี เช่น ประเพณีกวนข้าวทิพย์ การเทศน์มหาชาติ การแข่งขันเรือพาย เป็นต้น

3. จุดที่ควรได้รับการพัฒนาของโรงเรียนวัดศรีวงค์

จากการสำรวจข้อมูลในรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2547 และการสัมภาษณ์บุคลากรในสถานศึกษา พบจุดที่ควรได้รับการพัฒนาดังนี้

3.1 ควรส่งเสริมการบูรณาการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ และต่อเนื่อง

3.2 ควรส่งเสริมให้บุคลากรภายในสถานศึกษา เกิดการตื่นตัวในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

3.3 ด้านการกำกับติดตามการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียน ควรมีการปรับปรุงและนิเทศติดตามให้เป็นไปตามนโยบายของสถานศึกษาอย่างจริงจัง

3.4 ควรพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสาระการเรียนรู้ที่มีผลการเรียนรู้ต่ำ เช่น กลุ่มสาระคณิตศาสตร์และกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

3.5 ควรปรับปรุงสภาพอาคารเรียนที่เป็นอาคารไม้ให้มั่นคงแข็งแรง ทาสีภายในห้องเรียนให้สวยงาม และจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ให้มากขึ้น

3.6 ควรพัฒนาผู้เรียนให้รอบรู้ด้านวิชาการ และมีความรู้พื้นฐานด้านวิชาชีพควบคู่กันไป

3.7 ควรมีแผนงานในการพัฒนาบริเวณสถานศึกษาที่มีน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝนและฤดูน้ำหลากอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดเป็นแผนงานหลักของสถานศึกษา

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

จากการสำรวจข้อมูลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 พบว่า คะแนนเฉลี่ยในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ และร้อยละของผู้เรียนส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในระดับพอใช้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. 2549 : ออนไลน์) ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 โรงเรียนวัดศรีภวังค์ ปีการศึกษา 2547

สาระการเรียนรู้	ระดับชั้น	จำนวนผู้เรียน (คน)	คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ	ร้อยละที่ปรับปรุง/พอใช้/ดี		
				ปรับปรุง	พอใช้	ดี
ภาษาไทย	ป.3	8	52.50	0.00	100.00	0.00
คณิตศาสตร์	ป.3	8	39.17	12.50	87.50	0.00
วิทยาศาสตร์	ป.3	8	40.83	0.00	0.00	0.00
ภาษาไทย	ป.6	20	49.25	30.00	40.40	30.30
คณิตศาสตร์	ป.6	20	49.38	25.00	55.00	20.20
วิทยาศาสตร์	ป.6	20	44.25	0.00	80.00	5.00
ภาษาอังกฤษ	ป.6	20	45.63	10.00	80.00	10.10

5. แนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษา

โรงเรียนวัดศรีภวังค์ ได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี ขยัน มีคุณธรรมมุ่งพัฒนาตนเองและสังคม ได้กำหนดวิสัยทัศน์ให้เห็นถึงพฤติกรรมของผู้เรียนตามเป้าหมายอย่างชัดเจนและได้ให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา โดยกำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ซึ่งโดยภาพรวมสถานศึกษาได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน โดยเน้นกิจกรรมที่ช่วยเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดให้ เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง ได้เรียนรู้จากสื่อที่หลากหลาย และเกิดประสิทธิภาพที่คงทน

6. หลักในการปฏิบัติด้านส่งเสริมการเรียนรู้

6.1 ด้านระบบบริหารการจัดการ

6.1.1 ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ ร่วมกับชุมชนและเชิญชุมชน มากำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียน เพื่อพัฒนาการศึกษาและควบคุมคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้ชุมชนยอมรับสถานศึกษามากยิ่งขึ้น

6.1.2 การสร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นประชาธิปไตย มียุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ การจัดการทำงานเป็นทีม และให้คัดเลือกผู้มีความสามารถเป็นผู้นำในการทำงานและให้บุคลากรผู้เรียน ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการในสถานศึกษา ส่งผลให้เกิดความร่วมมือที่ต่อกันในอันที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้

6.2 ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

6.2.1 สถานศึกษาได้สรรหาและพัฒนาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยการอบรม จัดบริการสื่ออุปกรณ์ เพื่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบพร้อมกับการติดตาม ตรวจสอบและประเมินการใช้ ส่งผลให้มีสื่อประกอบการเรียนรู้มากขึ้น ผู้เรียนมีความสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่าเดิม

6.2.2 การปรับปรุงห้องสมุดภายในสถานศึกษาให้เป็นศูนย์กลางในการค้นคว้าหาความรู้ของผู้เรียน โดยการจัดระบบการรับบริการตามหลักสากลที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนทั้งในระดับอนุบาลและประถมศึกษา ส่งผลให้ผู้สอนและผู้เรียนมีแหล่งการศึกษาค้นคว้าหาความรู้มากขึ้น มีหนังสือตำราต่าง ๆ ที่เป็นที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

6.3 ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์

6.3.1 การส่งเสริมเพื่อเร่งพัฒนาสภาพอาคารเรียน ห้องเรียนให้มีเพียงพอ มีความสะอาด ร่มรื่น ถูกสุขลักษณะ มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการจัดสร้างและบำรุงรักษาอาคารเรียน ห้องเรียน และสภาพแวดล้อมตามศักยภาพของสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่อจะให้เกิดความพร้อมต่อการบริการแก่ผู้เรียนให้มากที่สุด ส่งผลให้สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เกิดความร่มรื่น สะอาด และมีสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ได้พอสมควร

6.3.2 การส่งเสริมในการพัฒนาภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ให้มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม โดยการจัดทำสวนหย่อม สนามหญ้า ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ บริเวณอาคารเรียน จัดซ่อมระบบระบายน้ำเสีย จัดทำป้ายทิศทางการเดิน ป้ายอาคารสถานที่ต่าง ๆ การจัดทำมุมที่นั่งพักผ่อนและขอบเขตรั้วของสถานศึกษาที่สวยงาม โดยใช้พรรณไม้เป็นส่วนประกอบ ส่งผลให้สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาสวยงาม ผู้เรียนมีสุขภาพจิตที่แจ่มใสขึ้น

6.4 ด้านบุคลากร

6.4.1 ส่งเสริมให้ผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ มีความมุ่งมั่นในการจัดการเรียนรู้กับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้สอนมีคุณธรรมที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพครู มียุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ ให้ความรู้แก่ครู ได้ใช้นวัตกรรมและวิทยาการสมัยใหม่ ส่งเสริมให้ผู้สอนศึกษาต่อ และมีโครงการพัฒนาจิตให้กับผู้สอน ส่งผลให้ผู้สอนมีความรู้และทักษะต่อการจัดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ปฏิบัติตน สอดคล้องกับจรรยาวิชาชีพครูเป็นอย่างดี มีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาตนเอง

6.4.2 ส่งเสริมจิตสวัสดิการและสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ โดยการเพิ่มสวัสดิการ กับผู้สอน นักการภารโรง จัดแสดงผลงานของบุคลากรเพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารและสร้างความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษา ส่งผลให้บุคลากรมีความมั่นคง มีความมั่นใจในวิชาชีพของตนเอง และมีความมุ่งมั่น ที่จะพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอยู่เสมอ

6.5 ด้านการกำกับ ตรวจสอบและการติดตามผล

6.5.1 สถานศึกษาได้สร้างระบบกำกับ ตรวจสอบ และรายงานผลเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยใช้กระบวนการ นิเทศ ตรวจสอบ มีปฏิทินการปฏิบัติที่ชัดเจน พร้อมกับการกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการติดตามผล โดยมีคำสั่งของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างชัดเจน ส่งผลให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้ตามสมควร

จากการที่โรงเรียนวัดศรีภวังค์ได้ส่งเสริมการเรียนรู้ โดยกำหนดแนวทางไว้ 5 ประการ ดังกล่าวข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่าทั้งระบบบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การพัฒนาบุคลากร และการกำกับติดตามของโรงเรียนวัดศรีภวังค์นั้น ได้มีความมุ่งมั่นที่จะให้เกิดการพัฒนาตัวผู้เรียน โดยอาศัยการพัฒนาจากการจัดการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ด้านกายภาพภายในสถานศึกษาตลอดจนเร่งรัดให้บุคลากรได้เกิดความมุ่งมั่นในภาระกิจของการประกอบวิชาชีพครู เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพตามบริบทของสถานศึกษาและวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

กรณีโรงเรียนวัดลาดตระโฮง

โรงเรียนวัดลาดตระโฮงเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ตั้งอยู่ที่หมู่ 5 ตำบลวัดคม อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13160 หมายเลขโทรศัพท์ของผู้บริหาร 0-1236-5785 วิสัยทัศน์ของโรงเรียนวัดลาดตระโฮง คือ ภายในปีการศึกษา 2548 ผู้เรียนในโรงเรียนวัดลาดตระโฮง ต้องอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น เน้นคอมพิวเตอร์ เลิศเลอภาษาอังกฤษ พิชิตความซื่อสัตย์ มีคุณสมบัติด้านประหยัด

จัดภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ครูมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยี มีชุมชนเป็นส่วนร่วม หลอมรวมทักษะชีวิต โรงเรียนวิถีพุทธ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โรงเรียนวัดลาดกระโหลง จัดการศึกษา 2 ระดับ คือ ระดับอนุบาล 2 ห้อง ระดับประถมศึกษา 6 ห้อง แบ่งเป็นชั้นอนุบาล 1 และชั้นอนุบาล 2 ชั้นละ 1 ห้องเรียน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นละ 1 ห้องเรียน มีผู้เรียนรวม 80 คน เป็นผู้เรียนที่มีภาวะโภชนาการต่ำ 7 คน ผู้เรียนที่มีที่มีความบกพร่องเข้ามาเรียนร่วม 3 คน ผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ 22 คน และผู้เรียนที่เหลือเป็นผู้เรียนที่ปกติ บุคลากรในโรงเรียนวัดลาดกระโหลงประกอบด้วยผู้บริหาร 1 คน ผู้สอน 5 คน มีผู้บริหารเป็นเพศหญิง ผู้สอนเป็นเพศชาย 2 คน เป็นเพศหญิง 3 คน มีนักการภารโรงชาย 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้สอนมีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีผู้สอนที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาค่ากว่าระดับปริญญาตรี 2 คน บุคลากรในสถานศึกษามีอายุราชการเฉลี่ย 28.5 ปี

1. สภาพทรัพยากรและชุมชน

โรงเรียนวัดลาดกระโหลง มีเนื้อที่ประมาณ 5 ไร่ มีอาคารเรียน 2 หลัง เป็นอาคารไม้ได้ถุนสูง มีห้องเรียน 10 ห้อง ห้องคอมพิวเตอร์ 1 ห้อง ห้องดนตรีนาฏศิลป์ 1 ห้อง ห้องพยาบาล 1 ห้อง ห้องสมุด 1 ห้อง ห้องน้ำห้องส้วม 1 หลัง สนามกีฬา 2 สนาม โทรศัพท์ 1 เครื่อง มีแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในชุมชน ได้แก่ บ่อเลี้ยงปลาบิล ไร่ส้มจรัญยาน หัตถกรรมจักสาน แหล่งปลูกพืชสมุนไพร และแหล่งทำขนมไทยท้องถิ่น สถานศึกษาตั้งอยู่ในชุมชนชนบทรอบ ๆ สถานศึกษาเป็นชุมชนขนาดเล็ก มีประชากรประมาณ 312 คน นับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ สภาพพื้นที่โดยรอบเป็นที่ราบลุ่ม ช่วงฤดูน้ำหลากและฤดูฝน น้ำจะท่วมขังทุกปี ประชากรในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและการทำนา จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีรายได้ต่อหัวประมาณ 30,000 บาทต่อปี ประชากรส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจนและขาดโอกาสในการศึกษาต่อ หลังจากจบการศึกษาภาคบังคับแล้วมักจะออกมาประกอบอาชีพรับจ้างและทำนา จากการที่โรงเรียนวัดลาดกระโหลง ตั้งอยู่ในเขตวัดลาดกระโหลง บุคลากรในสถานศึกษาจึงมีความคุ้นเคยและร่วมช่วยเหลือกิจกรรมกับทางวัดอยู่เสมอ สถานศึกษาจึงได้รับความไว้วางใจจากชุมชน และวัดลาดกระโหลง เป็นอย่างดีและเมื่อโรงเรียนวัดลาดกระโหลงมีกิจกรรมใด ๆ ก็จะได้รับความร่วมมือจากทางวัดลาดกระโหลงและชุมชนเช่นเดียวกัน ทั้งด้านแรงงานและงบประมาณตามโอกาสอันสมควร

2. สิ่งที่จะช่วยเกื้อหนุนการดำเนินงานในสถานศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลในรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2547 และการสัมภาษณ์บุคลากรในสถานศึกษาพบข้อมูลที่เป็นสิ่งที่จะช่วยเกื้อหนุนดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษามีความสามัคคีต่อกัน มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อบุตรหลานของชุมชน จนเป็นที่ยอมรับของชุมชน สถานศึกษาจึงได้รับ

การสนับสนุนจากท่านเจ้าอาวาสวัดลาดกระโหง องค์การบริหารส่วนตำบลวัดขยมและชุมชนเป็นอย่างดี เช่น ให้การสนับสนุนงบประมาณในการทำสื่อการเรียน ต่อเติมอาคารเรียน ให้การสนับสนุนด้านแรงงานและความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาในท้องถิ่นให้กับผู้เรียนในสถานศึกษาด้วย

2.2 สถานศึกษามีนโยบายและจัดแบ่งหมวดหมู่หนังสือในห้องสมุดระบบคิวอี้ได้อย่างถูกต้อง หยิบใช้ได้ง่าย สภาพแวดล้อมในห้องสมุดเอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เป็นอย่างมาก

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานด้วยความอุทิศตน มีความมุ่งมั่นเพื่อพัฒนาสถานศึกษาและผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จนเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป และได้รับการคัดเลือกให้เป็นบุคคลต้นแบบการปฏิรูปการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาได้รับรางวัลรองชนะเลิศด้านสิ่งแวดล้อม จากบริษัทสอนคำประเทศไทย

2.4 บุคลากรในสถานศึกษา ปฏิบัติงานตามนโยบายของสถานศึกษาด้วยความอุทิศตน มีความมุ่งมั่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จนเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป และได้รับรางวัลครูดีในดวงใจและด้านการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนดีเด่น ในปีการศึกษา 2547 และปีการศึกษา 2548 จากสมาคมผู้บริหารสถานศึกษา

2.5 ผู้เรียนมีความสามารถพิเศษทางด้านกีฬาวอลเลย์บอลชายและวอลเลย์บอลหญิง ได้รับรางวัลชนะเลิศ 3 ปีการศึกษาติดต่อกัน

2.6 นักการภารโรงมีใจรักในอาชีพ มีความมานะอดทน ขยันขันแข็ง และช่วยดูแลให้ผู้เรียนช่วยรักษาความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณอาคารเรียนได้เป็นอย่างดี

3. จุดที่ควรได้รับการพัฒนาของโรงเรียนวัดลาดกระโหง

จากการสำรวจข้อมูลในรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2547 และการสัมภาษณ์บุคลากรในสถานศึกษา พบข้อมูลที่เป็นจุดที่ควรพัฒนาดังนี้

3.1 สถานศึกษาควรมีนโยบายให้ผู้สอน ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น เช่น การให้ผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อการเรียนรู้และเลือกแหล่งเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน

3.2 ควรส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนที่มีความบกพร่องและผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษอย่างใกล้ชิดและติดตามอย่างต่อเนื่อง เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาแล้ว ถ้าศึกษาต่อควรมีระบบส่งต่อข้อมูลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ต่อเนื่อง

3.3 ควรปรับปรุงโรงอาหารชั่วคราวให้อาคารเรียนให้มีแสงสว่างพอเหมาะ อากาศถ่ายเทได้สะดวก มีโต๊ะนั่งรับประทานอาหารสำหรับผู้เรียนให้เพียงพอ และจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวในการเรียนรู้ระหว่างที่อยู่ในสถานศึกษาให้มากขึ้น

3.4 ควรปรับสภาพพื้นที่ราบลุ่มบริเวณหน้าอาคารเรียนและปลูกต้นไม้ให้ร่มเงา

เกิดความร่มรื่นเพื่อใช้เป็นที่นั่งพักผ่อนสำหรับผู้เรียน

3.5 ควรส่งเสริมให้ผู้สอนที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาที่ไม่ตรงกับสาระในการจัดการเรียนรู้ได้มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องตามโอกาสอันสมควร

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

จากการสำรวจข้อมูลรายงานคุณภาพการศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2547 ของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาแบ่งระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ 0, 1, 2, 3, 4 และในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก เช่น สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ 2 และ 3 มีผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ 4 น้อยมาก ดังปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 โรงเรียนวัดลาดตระโฮง ปีการศึกษา 2547

สาระการเรียนรู้ (วิชา)	ระดับชั้น	จำนวนผู้เรียน (คน)	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน				
			ระดับ 4	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1	ระดับ 0
ภาษาไทย	ป.3	7	-	5	2	-	-
คณิตศาสตร์	ป.3	7	-	4	3	-	-
ภาษาอังกฤษ	ป.3	7	-	-	7	-	-
ภาษาไทย	ป.6	11	1	9	1	-	-
คณิตศาสตร์	ป.6	11	-	3	8	-	-
ภาษาอังกฤษ	ป.6	11	-	2	9	-	-

5. แนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษา

โรงเรียนวัดลาดตระโฮง ได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานของผู้เรียนให้มีลักษณะนิสัยที่ดี มีความรู้ทักษะ มีความสามารถเป็นที่ยอมรับของชุมชน และดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยใช้ยุทธศาสตร์คือการทำงานแบบมีส่วนร่วมให้บุคลากรทุกฝ่ายได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมน้ำใจ บริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management : SBM) มีการกำกับติดตามการทำงาน โดยผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการและรายงานผลให้ทราบ เพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

6. หลักในการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

โรงเรียนวัดลาดกระโทงได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักในการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภายใน
สถานศึกษา ดังเช่น

6.1 นโยบายของสถานศึกษาที่กำหนดให้ผู้สอนมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
ให้กับผู้เรียนอย่างสมบูรณ์ อย่างน้อย 1 กลุ่มประสบการณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นตัวชี้้นำการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสภาวะการณ์การเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน

6.2 สถานศึกษาได้กำหนดเป้าหมายให้มีการปรับปรุงห้องสมุดและหนังสือให้
เพียงพอต่อการค้นคว้าของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ เกิดทักษะในการทำงาน และมีพื้น
ฐานความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง

6.3 สถานศึกษาได้กำหนดเป้าหมายให้มีการปรับปรุงห้องเรียน ห้องพิเศษ ให้มี
บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และมีมาตรฐานที่ดีกว่าเดิม โดยมีความเชื่อว่าบรรยากาศและ
สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้

6.4 สถานศึกษาได้กำหนดเป้าหมายให้มีการจัดทำและพัฒนาภูมิทัศน์รอบ ๆ
สถานศึกษาให้เกิดความร่มรื่น สวยงาม โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ปรับสภาพหน้าอาคารเรียนและปลูกต้นไม้ให้เกิดความร่มรื่น มีบรรยากาศที่ส่งเสริม
ให้ผู้เรียนกระตือรือร้นและใส่ใจในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

6.5 สถานศึกษาได้ดำเนินการพัฒนาด้านสุขภาพของผู้เรียน ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
ตลอดจนให้มีการอนุรักษ์พลังงานและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

6.6 ในด้านมาตรฐานของผู้สอน ได้ดำเนินการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การปรับเปลี่ยนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางในการปฏิรูป
การศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

6.7 ในด้านมาตรฐานของผู้บริหารได้ดำเนินการพัฒนาศักยภาพด้านการบริหาร
สถานศึกษาทั้งระบบ การจัดและการใช้หลักสูตรสถานศึกษาบริหารจัดการให้ผู้สอนได้ปฏิบัติงาน
ตามความถนัดและความสามารถอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างมีความสุข

จากการที่โรงเรียนวัดลาดกระโทงมีหลักปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผู้เรียนในสถานศึกษา
นั้นพบว่า สถานศึกษาได้พยายามเป็นอย่างยิ่งที่จะดำเนินการนำทรัพยากรภายในสถานที่มีอยู่อย่าง
จำกัดตามบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนรู้
ของผู้เรียน เช่นการปรับปรุงห้องเรียน ห้องสมุด ปรับสภาพภูมิทัศน์ของสถานศึกษา ตลอดจน
การส่งเสริมสุขภาพอนามัยและคุณธรรมต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน ให้จงได้

จากการศึกษาบริบทของสถานศึกษาทั้ง 3 แห่ง คือ โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีวังค์ และโรงเรียนวัดลาดกระโหง พบข้อมูลในส่วนที่เป็นข้อจำกัดของสถานศึกษาทั้ง 3 แห่ง ในลักษณะที่สอดคล้องกัน เช่น ข้อมูลด้านทรัพยากร ข้อมูลด้านชุมชน ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและพบข้อจำกัดที่สำคัญ คือ ด้านจำนวนบุคลากรในสถานศึกษาที่ไม่เพียงพอกับการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในแต่ละชั้นเรียน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับผลสรุปของการระดมความคิดและความต้องการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ในการจัดทำแผนพัฒนายกระดับคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2548 ที่พบว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กมีข้อจำกัดหลายประการเช่น

1. สภาพอาคารเรียนมีสภาพชำรุดทรุดโทรมต้องซ่อมแซมต่อเติมให้มีสภาพมั่นคงแข็งแรง เหมาะสมกับสภาพในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนและบริการชุมชน
 2. การจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐให้กับสถานศึกษาไม่ทั่วถึง เกิดความยุ่งยากและส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาเป็นอย่างมาก
 3. งบประมาณรายหัวของผู้เรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ มีจำกัดเป็นอย่างมาก ส่งถึงสถานศึกษาลำช้า ไม่เพียงพอต่อการนำไปบริหารจัดการตามภารกิจของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องแก้ปัญหาเบื้องต้นด้วยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อขอความร่วมมือจากชุมชนให้ช่วยสนับสนุนงบประมาณอยู่เสมอ
 4. ผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กไม่เพียงพอ ต้องรวมชั้นเรียน 2 ชั้น ให้อยู่ในห้องเรียนเดียวกัน ผู้สอนมักจะสับสนและเกิดความยุ่งยากต่อการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ส่งผลให้สภาพของการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ดีเท่าที่ควร
 5. ผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กขาดการพัฒนาและการนิเทศติดตามให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย
 6. แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและชุมชนไม่หลากหลายและสถานศึกษาไม่ได้รับความเป็นธรรมในการจัดสรรสนับสนุนสื่อการเรียนรู้จากภาครัฐเท่าที่ควร
 7. สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ขาดบุคลากรด้านงานธุรการ งานด้านนักการภารโรง และสถานศึกษารอการสนับสนุนบุคลากรจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- ดังนั้นบริบทบางส่วนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กทั้ง 3 แห่งที่ใช้เป็นกรณีศึกษาวิจัย จึงเป็นอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อปัจจัยในการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาอีกส่วนหนึ่งด้วย